

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

34. An consecratio Episcopalis possit fieri à pluribus Episcopis, quàm
tribus? Et quomodo etiam olim Archiepiscopus consecratur? Ex p. 12. t
.1. r. 34.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

testatem remittendi nomine ipsius Dei verbum promissionis, qua remissione facta liber manet vouens, tamen non censetur Deus id commissione, vbi non est iusta causa, saltem existimata; ac proinde non valet ea dispensatio, seu relaxatio voti, quia non censetur tunc per suum Ministrum remigere, quando hic quasi ministerialiter, & nomine Dei sine causa remittere promissionem attendat. Pari ergo ratione in nostro casu philofophari possumus, Deum quidem commisisse summo Pastori potestatem committendi administrationem Confirmationis simplicis Sacerdoti, quando iusta causa subest, saltem humano modo talis reputata: non verò quando ea causa non subest: neque aliud aliunde scitis constat, nec videtur admodum rationabile pro gubernatione Ecclesie, quod Pontifex habeat eam potestatem committendi ad abutendum illa. Et hæc omnia docet Dicastillus *tract. 3. disputat. unica, dub. 11. num. 113*. Quæ omnia secundum id quod dixerat applicanda sunt in casu nostro.

3. Dico igitur non solum non licere Pontificem absque iusta causa dispensando in numero ternario Episcoporum in aliqua Episcopi consecratione, sed etiam dispensationem esse nullam. Non nego tamen contrariam sententiam nempe dictam dispensationem esse validam & suam habere probabilitatem: nam vt ipse Dicastillus fatetur ex Doctoribus superioris citatis, commissio Pontificis absque iusta causa facta simplicis Sacerdoti valida est. Ergo hoc etiam erit in casu nostro.

RESOL. XXXIII.

An Sede Apostolica vacante possit à Collegio Cardinalium, vel ab alio, cui eorum nomine Ecclesie commendata est administratio, talis facultas ordinandi committi?

Et an verò possit Pontifex hanc facultatem quam habet committendis simplicis Sacerdoti facultatem administrandi hoc Sacramentum, alteri alicui committere, qui tanquam delegatus nomine Pontificis quando subest iusta causa, possit hanc facultatem concedere? Ex p. 12. tit. 1. Ref. 33.

§. 1. **A**pponam etiam alia dubia; An Cardinalium Collegium Sede Apolt. vacante facultatem etiam committendi communicare possit alteri, vt ille eam possit committere vni Episcopo, quando opus fuerit? Ac etiam an commissio facta alicui Episcopo à Pontifice, vt ipse solus sine aliis Episcopis possit Episcopum ordinare, expiret morte Pontificis decedentis? Hæc dubia proponit Dicastillus *tom. 1. disp. 1. dub. 18. num. 172. & 173.* qui postea *eod. Tom. 1. tract. 3. disp. unica, dub. 11. num. 117.* ad illa sic respondet; [Vtrum autem Sede Pontificis vacante possit à Collegio Cardinalium nomine illius, ab illo; cui Ecclesie gubernatio est commendata, talis facultas administrandi committi: non est ita certum, nec video ab Auctoribus disputari.] Mihi videtur non posse, quia hoc extraordinarium est & solum nobis constat fuisse Pontifici concessum; sine fundamento autem ad alios extenderetur. Quamuis autem succedat Sede vacante generaliter loquendo capitulum Prælati in iis, quæ sunt iurisdictionis; huius tamen regulæ generalis fallentia sunt non pauca, maxime Sede Apostolica vacante; qua de re disputare non est huius loci.

2. An verò possit Pontifex hanc facultatem, quam habet committendi simplicis Sacerdoti facultatem administrandi hoc Sacramentum, alteri alicui committere, qui tanquam delegatus nomine Pontificis, quando, subest iusta causa, possit hanc facultatem

concedere, non nemini vidisse in Auctoribus disputatum. Mihi sanè videtur posse, tum quia ea potestas in Pontifice est ordinaria, & non video quare non sit subdelegabilis tum quia iusta causa esse possunt id committendi alteri maxime in hoc genere facultatis quæ solent concedi propter penuriam, & absentiam Episcoporum in Regionibus longè distantibus à Sede Apostolica, vbi an sufficientes causa sunt id committendi simplicis Sacerdoti, vix potest Pontifici constare immediatè ad se relatis causis, & eorum probationibus, sæpèque esset periculum in moras vt interim multi fideles sine hoc Sacramento perirent. Quapropter sæpè consultus videri poterit, eam facultatem committendi alteri concedere alicui, qui proxime possit causas nosse, inuestigare, aut examinare, vt iis discussis eam administrationem committat, si viderit expedire. Hanc autem facultatem committendi non puto expirat morte Pontificis concedentis, maxime quando iam est acceptata per se, vel per procuratorem à prædicto Commissario; est enim gratia facta comparatione illius, non gratia faciendæ, atque adeò non expirat morte concedentis, vt videbimus suo loco. Propter eandem rationem non expirat commissio, seti facultas ipsa administrandi facta simplicis Sacerdoti; etiam si superueniat mors Pontificis concedentis: est enim gratia Principis facta. Hucvsque Dicastillus. Quæ omnia applicanda sunt, vt ipse asserit, quoad potestatem, quam habet Pontifex circa dispensationem in Consecratione Episcopali; quæ quidem maxime notanda sunt à Lectoribus, cum illa difficulter in aliis Auctoribus inueniantur.

RESOL. XXXIV.

An consecratio Episcopalis possit fieri à pluribus Episcopis, quam à tribus?

Et quomodo olim Archiepiscopus consecrabatur? Ex part. 12. tract. 1. Ref. 34.

§. 1. **A**D hanc difficultatem respondet Doctor *Hallier de Sacris Electionibus part. 2. cap. 2. art. 1. §. 1. num. 9.* vbi sic ait, [Certum est non solum à tribus, verum etiam à pluribus Ordinationes olim fieri solitas: puta cum ab Episcopis omnibus Prouinciæ in vnum conuenientibus, tum etiam ab aliis, qui huius rei causa conuocarentur, vel qui calu interessent.] Vnde Nicenum I. ab omnibus qui essent in Prouincia ordinationes celebrari voluit. Arlatense I. si fieri posset à septem, & citata omnia Conc. à tribus saltem. Antiochenum non nisi cum Synodo Episcoporum. Parisiense III. sub Pelagio, vel Episcopos Prouinciæ, vel vicinos ad Ordinationem Episcopi peragendam à Metropolitanano accessit referit. Lucius III. omnes Prouinciæ Antistes conuenire iubet ad Metropolitanam Ordinationem, vt ab omnibus ordinetur. Iuxta quæ apud Cyprianum, Cornelium Summum Pontificem, pluribus etiam Aphricanis Episcopis; qui tum Romæ aderant Episcopum factum legitimus; adeo vt à sexdecim Episcopis Ordinatus petri beatur. Apud August. duodecim Episcopos numeratos reperimus, qui Maximiani Ordinationis, non solum testes, verum etiam Auctores extiterint. Apud Optatum Meleuitanum, Maiorinum à secundo Narmidie Primæ, aliisque traditoribus Episcopis pluribus Ordinatam aduertimus. Apud Socratem, Nectarium à centum quinquaginta Episcopis, qui tunc Constantinopoli aderant, ordinatum. Ioann. quoque Chrysofostomum, qui in eius locum successit, quo eius ordinatio celebrior esset; conuocata Episcoporum Synodo, cui etiam Theoph. Alexand. interfuit fuisse consecratum, obseruare possumus, quæ omnia breuiter percurrit.

percurro : solum ex eis colligo , si plures tribus Episcopis ad aliquam Episcopis cuiuscumque ordinationem vocentur ; eique intersint non otiosos stare , non Pontificalibus indumentis ornatos assistere debere , quod iam passim obseruatur ; sed & sacris , quas rubrica & Ecclesie consuetudo requirit vestibus indutos assistere , & simul cum Cōsecratore , vel statim post eum ordinando manus imponere eos oportere . Ecclesie enim ex predictis hanc fuisse consuetudinem patet , vt non solum à tribus , sed à pluribus tum eiusdem Prouinciæ Episcopis quos cessantibus legitimis circūlationibus interesse necesse erat : tunc alterius Prouinciæ , qui honoris causa vocabantur ; manus ordinando imponerentur : imò id expresse Concilium Cartaginense I V . obseruari voluit , statuens , vt Episcopus cum ordinetur , duo Episcopi ponant , & teneant Evangeliorum codicem super caput , & ceruicem eius , & duo super eum fundente benedictionem , reliqui omnes Episcopi , qui adsunt , manibus suis caput eius tangant , que eisdem ferè verbis habentur in veteri ordine Romano ; ex quo eadem refert Albinus Placcus , qui tamen eisdem sese opponit , quasi nec veteri traditione , nec vilitate suo tempore Ecclesie Romanæ praxi essent conformia ; quem sequutus Ambarius cum videtur explicasse , dum nempe hoc solum reprehendit tanquam ab Apostolica traditione , & Canonica auctoritate dissonum , quod duo Episcopi librum Evangeliorum super caput Ordinandi teneant . Sed relinquamus hos Auctores , quibus absque villo dubio minor auctoritas inesse debet , quam & Concil. Cartaginense I V . & veteri Ordini Romano : non videntur tamen illi in dubium reuocasse ; quod Episcopi omnes Ordinationis alicuius præsentem , manus ipsi imponere debeant . Ex veteri verò isto Ordine Romano , & Concilio Cartaginense I V . distincta colliguntur officia præcipui Consecratoris , qui solus benedictionem super ordinandum fundebat , orationem dicens , que in veteri Ordine Romano describitur , & duorum ex officio , seu ex necessitate adfidentium , qui codicem Evangeliorum super caput Ordinandi tenerent , & cæterorum Episcoporum præsentium , qui omnes caput ordinandi tangebant , in quibus paululum ab his discrepat Pontificale Romanum formam , quæ iam in obseruanda sit , præscribens , dum nempe præcipit , vt Consecrator , & assistentes Episcopi (assistentes autem Episcopos vocat , quicunque intersunt , quos duos ad minus esse debere ait) *Ambobus manibus caput consecrands tangant , dicentes , Accipe Spiritum sanctum .* Et certe si Episcopi præsentem ab impositione manuum super ordinandum se continent , videntur aut communionem Episcopis , qui ordinatur aspernari : aut electionem improbare , eo modo quo è contrario Lucij Alexandrini , Arriani Moses , Ioannis quoque Pergenis eadem hæresi infecti Antiochus , & alij ordinandi , hæreticorum tangere ipsos valentium manus cepulerunt , quorum Societatem refugiebant . Huc vique Hallier .

RESOL. XXXV.

An sit de essentia Consecrationis , vt fiat iussu Archiepiscopi , vel Patriarchæ ?
 Et primo supponitur , quid de iure super hoc .
 Et cursum docetur Primates , seu Patriarchas , & Archiepiscopos , & Cardinales consecrari à Papa , vel ab alio de eius commissione ? Ex parte 12 . tractat . 1 . Resol . 35 .

1 . Vponendum est , quod de iure Primates , seu Patriarchas , & Metropolitanos consecrant

tres Episcopi eorum suffraganei , omnibus aliis eorum suffraganeis personaliter aduenientibus , nisi essent necessitate impediti : quo casu per litteras debent consentire *cap. quia , dist. 64 . cap. porro , & cap. Archiepiscopus , dist. 66 . cap. si Archiepiscopus de temp. Ordinat. & si est Archiepiscopus , qui est consecrandus ; debet esse cum Primatis , seu Patriarchæ , cui subest , consensu , cap. placet , dist. 65 .* ita quod sine eo non recipit executionem consecratus . Sic Syluester ibi . Innoc . *cap. nec Episcopi de temp. Ordin. Armil. verb. consecratio Prelatorum ; num. 2 .* Angel . *verb. consecratio Episcoporum , n. 1 . 2 . & 5 .* Rosel . *verb. confirmatio electorum , num. 12 . 13 . & 16 .* Tabien . *verb. confirmatio in communi , quest. 10 . 11 . & 12 .* licet Angel . Tabien . & Rosel . dicant Primates , seu Patriarchas , & Cardinales consecrari à Papa , vel ab alio de eius commissione , hoc non est de iure , sed de consuetudine , vt bene Sylva . ibi , idem dicens de Archiepiscopis : consuetudo enim habet : vt ferè nulli horum consecrentur , nisi à Papa , vel ab alio de eius commissione , *Arg. cap. pudentia 24 . q. 1 .* Episcopus autem si est exemptus debet consecrari à Papa , vel ab alio de eius commissione : si verò non sit exemptus , sed alicuius Archiepiscopi suffraganeus , consecrandus est ab illo Archiepiscopo cum duobus Episcopis comprouincialibus , seu suffraganeis , aut tres comprouinciales , seu suffraganei Episcopi illum consecrarent ex iussu Archiepiscopi : in vtroque tamen casu omnes Episcopi suffraganei requirendi sunt per Epistolam , vt consentiant , *cap. nec Episcopi de tempor. ordinat. cap. non debet , dist. 65 . cap. Ordinationes , el . 1 . dist. 75 . cap. Ordinationes , cap. Episcopi , cap. comprouinciales , dist. 64 .* Quod si quis Episcoporum comprouincialium contemnatur in consecratione Episcopi , vel Archiepiscopi potest agere vt executione officij priuetur . Sic Innocentius , Syluester . Tabien . Rosel . Angel . *ibid. Turrectem . cap. Ordinationes , el . 1 . dist. 75 . n. 7 .* Quando autem Archiepiscopus , vel aliqui ex suffraganeis Episcopis dissentirent consecrationi , quid faciendum sit , consule Turrectem . *dist. 64 .* initio id latè disputantem .

2 . Hoc supposito , assero non esse de essentia consecrationis Episcopalis , vt consecratio fiat de iussu Archiepiscopi , vel Patriarchæ , & ab Episcopis suffraganeis , sed hoc est de necessitate præcepti : quod verò attinet ad essentiam consecrationis , fat est vt fiat à quibusvis Episcopis . Probatur , quia hic non est actus iurisdictionis , aliàs esset delegabilis , sed Ordinis : Ordo autem Episcopalis æquè est in omnibus Episcopis ; ergo . Secundo , quia quod fiat de iussu Archiepiscopi , & à suffraganeis , & c . pertinet ad iurisdictionem Ministri , sed hæc tantum in Sacramento Penitentiæ , & Matrimonij est de necessitate Sacramenti in reliquis verò solum de necessitate præcepti : ergo . Quod si opponatur , *cap. non debet , dist. 65 .* vbi habetur quod fiat de licentia Metropolitanis , convocatis Episcopis suffraganeis , aliter consecratio facta non valeat : & *cap. Archiepiscopus , dist. 66 .* vbi habetur , quod Archiepiscopus ab omnibus suffraganeis consecratur , aliàs sit irrita consecratio . Respondetur cum Turrect . *dist. cap. non debet , & Gloss. dist. cap. Archiepiscopus , vers. irrita , & ibi etiam Turrectemata* quod intelligitur non valere , atque esse irritam consecrationem , non quod non reuera sit valida , & maneat ille Episcopus , sed esse irritam quoad officij executionem , id est quod manebit vere Episcopus consecratus , sed non poterit exequi officium . Et hæc omnia docet Sanchez *in Opusc. tom. 2 . lib. 7 . cap. 1 . dub. 15 . num. 18 . & 24 .* cui ego addo Azorium *tom. 2 . lib. 3 . cap. 30 . quest. 2 .* & Hieronymum Florentum *in lib. 1 . Decret. tit. 6 .* Sed ego puto cum Pace Iordano *tom. 1 . lib. 1 . sect. 2 . n. 11 .* quod

RESOL. XXXV.
 I V V
 T I